

Хаџи Здравко М. Ковач

КОНАЧНО СИНДИКАТ

НЕЗАВИСНИ СИНДИКАТ ПРОСВЕТНИХ РАДНИКА ВОЈВОДИНЕ

Нови Сад, 2016.

1. Увод.....	3
2. Историјат.....	4
3. Акти Синдиката	5
4. Структура и мрежа.....	6
5. Репрезентативност и тарифни суверенитет	8
6. Радно-правна заштита чланова	9
7. Маркетинг и пропаганда.....	10
8. Специфичности Синдиката.....	12
9. Закључак.....	15

1. УВОД

Независни синдикат просветних радника Војводине (у даљем тексту: НСПРВ) један је од више синдиката насталих у време плурализације друштва и друштвених промена које су донеле вишестраначје, појаву невладиног сектора и, као специфичан вид тих организација, алтернативне синдикате. Почети НСПРВ, као првог алтернативног синдиката су 1989. године, када велик број просветних радника у АП Војводини, незадовољан тадашњим продржавним синдикатом, доноси одлуку да се самостално организује изван синдиката којем су припадали сви запослени по инерцији и који је био продужена рука власти. Оснивају се два синдиката – Синдикат запослених у основним школама и Синдикат запослених у средњим школама, који се касније уједињују, из разлога што је централизовано финансирање запослених у основним и средњим школама и из разлога што су зараде запослених у основним и средњим школама, као и њихове квалификације, изједначене.

И тадашње власти у Републици су схватиле да је дошао тренутак да се друштво реорганизује, па се кренуло у реформу целокупног система, укључујући и велике делове јавног сектора, између осталих и просвете. Уместо да по аутоматизму запослени постају чланови синдиката, установила се обавеза потписивања приступнице, као знака добровољности за припадање организацији синдиката. Осим тога, установљена је и обавеза поновног уписа у Регистар синдикалних организација, што су синдикалне организације морале и учинити. Нажалост, у начину организовања синдиката задржан је стари начин којем је супротстављен модернији начин организације алтернативних синдиката, али је постојећа и каснија легислатива овог питања довела до тога да је стари синдикат „преживео“, а да су новонастали своју унутрашњу структуру, хтели – не хтели, прилагодили „преживелој“ структури продржавног синдиката. Шта више, и нове власти нису имале слуха за суштински развој социјалног дијалога и колективног преговарања, па су законским решењима подржале организацију „синдиката са системском грешком“, која је неминовно довела до разједињавања синдикалне сцене и стрмоглавог пада синдикално организованих радника.

НСПРВ као перјаница алтернативног синдикалног покрета суделовала је у формирању УГС „Независност“, као противтежа продржавном Савезу самосталних синдиката Србије, у почетку као оснивач, а затим у једном периоду и као стожер око кога је формиран Грански синдикат просветних радника Србије „Независност“. Нажалост, због одступања од демократских принципа сопствене организације, напушта ову централу и са делом незадовољних просветара из Самосталног

синдиката Србије формира Синдикат радника у просвети Србије, који убрзо постаје један од репрезентативних синдиката у делатности. НСПРВ је такође и носилац окупљања у синдикалну централу запослених у јавном сектору – Независни синдикат јавних служби, у којем је и данас.

Треба поменути да је НСПРВ био и оснивач и лидер Координационог одбора независних синдиката запослених у просвети насталих 1996, односно 1997. из кога је касније настала Унија синдиката просветних радника Србије.

Из наведеног видљиво је да је НСПРВ све време био у првим редовима борбе за бољи материјални положај запослених у образовању, али исто тако и за реформу и успостављање одрживог система образовања у Републици. Нажалост, ово до сада није урађено и све се свело на „козметичко“ поправљање система образовања и одлагање неминовног – рационализације система образовања и прилагођавања насталим околностима, првенствено све мањем броју ученика и неминовном захтеву за децентрализацијом управљања и финансирања образовања.

2. ИСТОРИЈАТ

Прве синдикалне организације региструју се од 1989. до 1992. године под именом Самостални синдикат радника запослених у образовању, физичкој и техничкој култури радника АПВ и удружују се у синдикате запослених у основним и средњим школама у АПВ под именом Синдикат просветних радника Војводине, који следећих шест година делује обједињено под тим именом, након чега се СПРВ цепа и из њега настају НСПРВ и СПРВ. НСПРВ ће касније постати део ГСПРС „Независност“, а СПРВ део Уније синдиката просветних радника Србије. До разлаза са колегама из СПРВ првенствено је дошло због концепта развоја организације и синдиката; док се НСПРВ залагао за модернију структуру и начин како су организовани синдикати на западу (принцип повереништава и пренетих надлежности уместо председничког синдиката где је свака синдикална организација у школи/установи правни субјективитет), СПРВ је тежиште бацио на организацију општинских одбора, дакле конфедералном принципу који се показао као грешка, јер је довео до тога да сада у Србији има преко 20.000 синдикалних организација као правних лица и где је врло тешко повући линију шта је то синдикат – централа, грана, неки нижи облик организовања или синдикална организација у школи, односно установи образовања. Ово је посебно изражено у последњих 10-ак година када се под правним лицем и синдикалном организацијом подразумева и минималан број запослених, понекад и само један, два или три члана у некој школи. Ако се помене да у Србији има око 1.800 школа као правних лица, а да се уствари настава одвија у

око 4.500 школских објеката, при чему је број запослених око 100.000, онда је јасно да просечна синдикална организација у Србији и не може бити већа од 20-ак чланова, под условом да су сви запослени у синдикату и сви запослени у једном синдикату. Према подацима Трезора из кога се централизовано финансирају плате свих запослених у просвети, који показују да синдикалну чланарину неком од синдиката плаћа тек око 40.000 запослених, јасно је да је број синдикално организованих запослених у делатности пао испод пола, са тенденцијом смањења и да је начин организовања синдиката допринео да се синдикална сцена разори и да је прописани минимум за репрезентативност као услов учешће у социјалном дијалогу од 10% већ превисок и сасвим сигурно доводи у питање колико уствари има репрезентативних синдиката, као и репрезентативних синдикалних централа.

Од разлаза са СПРВ, НСПРВ делује кроз УГС „Независност“ и помаже да ова синдикална организација, односно њен грански синдикат, нарасте до репрезентативности, коју је неповратно изгубио 2007. одласком НСПРВ из ње. С обзиром на условљеност учешћа у социјалном дијалогу на националном нивоу, начином организовања на републичком нивоу, НСПРВ са Синдикатом образовања Београда, 2008. године на оснивачком Конгресу формира организацију на републичком нивоу у којој и данас делује, користећи права оснивача и колективног члана. Нажалост, и у овој организацији није дошло до обједињавања заједничких функција, већ, шта више, синдикати оснивачи, а касније и новоприступили колективни чланови углавном „возе на паралелним колосецима“, сличније организацији УСПРС него замишљеној организацији уобичајној у модерним синдикатима, за коју се све време залагао НСПРВ.

Отежавајући фактор развоја синдикализма, па самим тиме и синдикалних организација је и у чињеници да су нове демократске власти и оне које су дошле после њих имале ригидан став, односно жељу да ставе синдикате под свој патронат, тако да смо, уместо развоја социјалног дијалога на партнерским принципима имали појаву формирања синдиката попут АСНС, који је био синдикат ДОС-а, касније партнер ЛДП-а, а чији је лидер био и министар рада. Неки други синдикати, попут УСС „Слога“ лутају, тражећи „газду“ од СПС-а, подржавања СНС-а до непримерене коалиције са ДС. Све то време НСПРВ је имао јасан став да од савеза са партијама партије имају мало користи, а синдикат увек само штету и залагао се за партнерски, а не послушнички однос и социјални дијалог.

3. АКТИ СИНДИКАТА

НСПРВ своје деловање заснива првенствено на Статуту Синдиката који је у неколико наврата Скупштина Синдиката мењала и допуњавала, прилагођавајући га законској легислативи и потребама организације. Статутом Синдиката прописана

су основна начела, седиште и обележја Синдиката, односи у Синдикату, организација и рад Синдиката, органи Синдиката, прикупљање и трошење финансијских и материјалних средстава. Осим Статута, рад синдикалних организација у школама се заснива на Правилима о раду синдикалних организација - координациони одбори имају обавезу да доносе правила о раду и да за њих добију сагласност органа синдиката или да их у датом року ускладе са Статутом. Исти принцип користи се и вертикално – неопходно је ускладити статуте нижег реда организације са Статутом републичке организације, како би се осигурало јединствено деловање на свим нивоима.

Скупштина НСПРВ је највиши орган Синдиката, а оперативно организацију између две Скупштине води Извршни одбор Синдиката. Статутарним питањима бави се Статутарни одбор, а контролом трошења средстава Синдиката Надзорни одбор. Евентуалне мање измене Статута донете од стране Извршног одбора између две Скупштине, Скупштина обавезно ратификује на првој наредној седници. Статусне одлуке су у надлежности само Скупштине.

Да би се обезбедила ефикасна активност организације, Скупштина за четворогодишњи период доноси Програмске циљеве и задатке којих су се дужни придржавати и које треба да спроводе сви организациони облици Синдиката. Осим тога, Синдикат доноси периодичне планове рада за једногодишњи и за вишегодишње периоде у којима прописује услове за побољшање рада Синдиката, број и врсту различитих комисија (за реформу школства, сарадњу са невладиним организацијама, сарадњу са политичким организацијама и другим синдикатима, законодавство и колективно преговарање, маркетинг и пропаганду, финансирање и чланарину,...) и преговарачких тимова.

Рад НСПРВ, осим наведених аката, одређују и различите врсте правилника: Правилник о правној помоћи, Правилник о материјално-финансијском пословању, Правилник о систематизацији послова, Правилник о раду Синдикалног солидарног фонда и др.

Важно је поменути да рад НСПРВ условљавају и позитивни законски прописи, почев од уставног права на слободу синдикалног организовања, поглавља Закона о раду који се односи на рад синдиката, више школских закона, колективни уговори за образовање, закони који се односе на материјално-финансијско пословање и др.

4. СТРУКТУРА И МРЕЖА – ОРГАНИЗАЦИЈА И НАЧИН РАДА

НСПРВ је јединствена организација која делује на територији Аутономне покрајине Војводине. Седиште организације је у Новом Саду, а њени су оснивачи запослени у школама, односно установама образовања са седиштем на територији АП Војводине.

У оквиру своје делатности Синдикат може да ступа у различите облике удруживања са синдикалним организацијама на територији Републике Србије и синдикалним организацијама у иностранству. Нажалост, ово право није искоришћено, па ни НСПРВ, а ни СРПС нису чланови међународних асоцијација, иако подржавамо добре контакте са синдикатима у региону и Интернационали образовања.

НСПРВ прати организациону структуру Министарства просвете, односно тачније Покрајинског секретаријата за образовање као природног социјалног партнера и има три одбора за све три школске управе Министарства просвете у Војводини: Школске управе Нови Сад, Школске управе Сомбор и Школске управе Зрењанин. Осим тога, постоје и координације према територијалном уређењу АПВ за: Севернобачки округ, Западнобачки округ, Севернобанатски округ, Јужнобачки округ, Средњобанатски округ, Сремски округ и Јужнобанатски округ, а по потреби и координације на нивоу већих градских организација попут Градског одбора Суботица. Сама структура је веома демократична, али и суштински компликована и самим тиме отежава развој, не само наше организације, него генерално свих синдиката.

НСПРВ је синдикална организација која има три регионалне канцеларије у којима су запослени технички, односно пословни секретари и четврту канцеларију коју користи Градски одбор Суботице. Тиме је ближа свом чланству, али и условљена другачијом поделом чланарине.

Од основних 1% нето зараде, колико износи укупна чланарина, НСПРВ на нивоу покрајинске централе убире 65% основне чланарине, док 35% остаје синдикалној организацији у школи/установи, уз могућност да у одређеним околностима донесу одлуку о већем проценту те чланарине. Од прикупљених 65% чланарине, 21% основне чланарине су средства за чланарину вишим облицима синдиката – Гранском синдикату и централи, 29% остаје за финансирање покрајинске организације, а 15% се раздељује школским управама пропорционално броју чланова. Из овога је видљиво да је тешко пратити овако сложену организацију, али једино могуће у датој ситуацији. Залагање Синдиката да Министарство просвете, односно Министарство финансија уступи средства којима плаћа рад синдикалних активиста у школским организацијама и да та средства синдикат употреби за професионализацију никад није уродило плодом, али је зато дошло до „поплаве“ синдиката по школама, тако да је ретка школа у којој постоји само један синдикат, а честе су школе у којима имамо и по 4 синдиката. Да би преживели, НСПРВ је покушао и да дође до неких прихода, јер је сама синдикална чланарина у правилу недовољна за зараде запослених, плаћање кирије и других давања који уз то иду. Тако смо акредитовали три програма стручног усавршавања са циљем да „једним ударцем убијемо две муве“ – едукујемо чланство и прикупимо додатна финансијска средства за функционисање Синдиката. Иако смо ту имали

одређених успеха, у суштини и претежно Синдикат се финансира, ипак, из чланарине.

5. РЕПРЕЗЕНТАТИВНОСТ И ТАРИФНИ СУВЕРЕНИТЕТ

Репрезентативност као услов за тарифни (преговарачки) суверенитет дефинисан је Законом о раду. Овим „радничким уставом“ одређено је да је синдикална организација у школи репрезентативна уколико има у свом чланству више од 15% запослених, а територијалне организације, укључујући и централу Синдиката, уколико је тај проценат већи од 10%. Захваљујући дугогодишњем поверењу запослених у просвети, наш Синдикат је репрезентативан на свим овим нивоима, укључујући и републички ниво (кроз СрпС). На велику жалост, од репрезентативности на покрајинском нивоу слаба је корист, јер је Република Србија и даље високо централизована држава и неких суштинских преговора на покрајинском нивоу готово да и нема. Сви покушаји да се децентрализује управљање школама и финансирање запослених у њима су пропали и у овом тренутку Србија је више централизована него на почетку демократских промена, а покрајинске власти у виду Покрајинског секретаријата за образовање више наликује на „проточни бојлер“ за средства намењена за плате и одржавање школских објеката, отпремнине и сл., него на власт са оригиналним буџетом и надлежностима. И поред тога, ипак можемо рећи да постоји одређени ниво сарадње и социјалног дијалога са покрајинским властима, али да је апсолутно недовољан и више личи на необавезне разговоре који не производе никакво конкретно дејство, него на праве и суштинске преговоре. Почетак који је обећавао - давањем одређених надлежности (поверених послова покрајини) постао је готово безначајан, осим у делу који се односи на именовање директора школа, односно установа, али је и у том делу препун спорова због превелике политизације овог поступка. Добра сарадња са НСПРВ је у делу који се односи на инспекцијски надзор и правну подршку, али и овде проблем ствара чињеница да су градске просветне инспекције ван ауторитета и покрајине и Министарства и превише под утицајем локалних самоуправа, на шта је наш Синдикат више пута аргументовано указивао, залажући се за враћање градских инспекција под надлежност Министарства просвете.

Што се тиче преговарања на нижем нивоу, очигледно не можемо бити задовољни када говоримо о социјалном дијалогу на нивоу школе, односно установе, јер колико нам је познато имамо закључен само један једини колективни уговор и то у предшколској установи у Сомбору, а и тај је закључен након пуних 17 година правног вакума. Иако велики број средњих школа има сопствени приход, као уосталом и сви домови ученика и установе високог образовања, колективни уговори код послодавца (раније – Појединачни колективни уговор) права су

реткост, и то не само у школама/установама у којима наш Синдикат има чланство, већ у правилу у свим установама. Послодавци у овим установама доносе, у правилу, октроисане правилнике о раду, којима не само да не повећавају права запосленог, већ их чак и смањују.

Ова суморна слика социјалног дијалога нешто је поправљена на средњем нивоу, али и ту након велике борбе НСПРВ, који је негде сам, а негде са другим синдикатима, успео „на мишиће“ изгурати права запослених из надлежности локалних буџета, попут права на јубиларну награду, трошкове превоза у одласку и доласку на посао, док је лошије среће био када је реч о средствима за стручно усавршавање запослених.

6. РАДНО-ПРАВНА ЗАШТИТА

НСПРВ је сигурност радног места ставио на чело листе приоритета Синдиката и у циљу пуне заштите чланова ангажује правнике и адвокате као лица за пружање саветодавних услуга, обуку о правима и заступање у споровима. При свакој школској управи ангазоване су адвокатске канцеларије које заступају наше чланове, а у канцеларијама, у правилу, у каснијим поподневним часовима правници, сарадници синдиката, пружају услуге члановима Синдиката. Осим тога, веома је заступљен начин on-line комуницирања, тако да готово сваки дан одговарамо нашим члановима на њихова питања везана за радни однос. Наш Синдикат, за разлику од других синдиката има праксу да и нечлановима Синдиката пружа ову врсту помоћи по принципу радничке солидарности. Наши правници, али и други еминентни правни стручњаци објављују одговоре на актуелности из радно-правне заштите на нашем сајту или у нашем синдикалном гласилу „Информатору НСПРВ“. Ради селекционисања великог броја захтева наших чланова, од којих су неки и субјективни, Синдикат је донео Посебну Одлуку о начину и условима пружања правне заштите члановима Синдиката. Оно што је посебно интересантно је чињеница да Синдикат, односно његови правници врше процену оправданости евентуалног спора и могућности да се он добије и о томе упозоравају члана. Чак и у том случају он не остаје без правне помоћи, али преузима ризик инсистирања на спору по сваку цену. Ово се показало као веома добро, јер је наш Синдикат постигао одличне, рекли би чак и изузетне успехе, од којих ћемо навести само неке, покретањем спорова пред надлежним судовима, укључујући и процесе пред Уставним судом. Тако смо, примера ради, били носиоци активности која је свим запосленима којима је држава исплаћивала мање од загарантованог минималца, успели изборити ово право и данас се питање минималне зараде не поставља као питање, већ се ово право за преко 16.000 запослених поштује. Носиоци активности у овоме били су председник и генерални секретар, који су, уз подршку републичког Омбудсмана и разумевање Министарства просвете, успешно решили проблем.

Други врло важан успех нашег Синдиката јесте оцена Уставног суда да право на трошкове превоза припада запосленима у одласку и доласку са посла до које се дошло након пресуда Основног суда у Суботици и Апелационог суда у Новом Саду који су дијаметрално супротно судили по овом захтеву и који је након 6 година донео неспоран резултат – сви запослени имају право на пун износ трошкова превоза. Ово је постало и председентно право које сада примењују и друге локалне самоуправе.

Велик успех је и позитивно окончани судски спор у Суботици којим је за наше чланове, али и за друге запослене, остварено право на јубиларну награду. И ова пресуда је помогла да друге локалне самоуправе одустану од кршења овог права. Последњи успех јесте остваривање права на превоз запослених у локалу (тзв. “ципелиће“) које остварују наши чланови и други запослени, а до сад нису, већ је то било ексклузивно право запослених у локалној самоуправи. Од већих успеха можда је важно поменути и то да је амандман нашег Синдиката везан за тзв. „насилно пензионисање просветних радника“ постао саставни део Закона о основама система образовања и васпитања и сада просветни радници могу, као и сви други запослени, да бирају да ли ће у пензију кад наврше један или оба услова, а не као до сада да морају у пензију, иако им се она трајно умањује.

У нашем Информатору, у сваком броју једна страна је посвећена питањима чланова и одговорима правника, а у правилу стално имамо и текстове везане за образовну легислативу која се тако често мења, чиме покушавамо наше чланове правилно информисати.

7. МАРКЕТИНГ И ПРОПАГАНДА

Уважавајући потребе чланова и других запослених (потенцијалних чланова), Синдикат много полаже на правилно информисање, тако да готово дневно из канцеларија Синдиката излазе саопштења о актуелним догађајима и упутства за поступање. Осим што се члановима достављају актуелни подаци везани за зараде, накнаде зарада и остала права из радног односа укључујући и остваривање права на регрес, топли оброк, дневнице итд., у правилу, а скоро дневно, Синдикат их писменим путем – саопштењима и сл. обавештава о свим актуелностима важним за појединца и функционисање синдикане организације. Такође, Синдикат дневно ажурира Press-Clipping дневне и периодичне штампе који чланови могу преузети са нашег сајта.

Како писана реч има незаобилазну мисију, наш Синдикат већ годинама, тачније десету годину заредом издаје своје гласило – Информатор НСПРВ једном месечно са актуелним темама. Исти дистрибуира електронски и у штампаном облику, а неке од редовних рубрика су: правници одговарају, образовна легислатива, колективно

преговарање, актуелности, из историје образовања, други образовни системи, тамна страна образовања, статистика, са најактуелнијим подацима о платама, поредбама плата по регионима и однос плата у просвети са платама у Републици. Као теме броја појављују се најактуелније теме: треће доба или остваривање права на пензију, реформа образовања са последицама које она носи, корупција у просвети, уџбеници, и сл. Информатор је обима 12 страна ситно куцаног текста, штампан вишебојно и на два писма, уважавајући чињеницу да међу члановима НСПРВ има велик број запослених из реда мањинских заједница.

Синдикат свакодневно ажурира сајт организације: www.nsprv.org.rs у коме су дневне вести, press-clipping, одговори правника, прописи и друго, како би дневно и промтно удовољио захтевима чланова. Осим тога, инсистира на синдикалној табли у школи/установи, као и електронском достављању поште, што се показало не само као добро, већ и превентивно, јер и другу страну упозорава шта их чека у случају непоступања.

НСПРВ од првих дана па до данас, када је то много лежерније, много полаже на то да његове мејлинг листе односно адресари чланства, али и медија буду ажурни како би информације биле правовремене, тачне и занимљиве за стручну и другу јавност. Да смо успешни види се и из чињенице да смо у свим ситуацијама често цитирани и преношени, без обзира да ли се радило о писаним или електронским медијима, а често пута су медији наше изјаве преносили од других медија у изворном и понекад краћем облику. Од медија који чешће прате наше активности наводимо: РТВ, Дневник, Блиц, Вечерње новости, а повремено се информације нађу и у периодичним медијима, тако да су саопштења Синдиката или изјаве наших лидера интересантне за ширу јавност и не само у временима сукоба (протеста и штрајкова), већ и у време социјалног мира и сарадње.

У новије време, НСПРВ је отворио и Фејсбук страницу како би и корисницима друштвених мрежа био билижи и како би наше информације стизале и овим путем. Без обзира на почетке на друштвеним мрежама, намере су да се и овај вид сарадње са потенцијалним корисницима услуга развија и да буде комплементаран са традиционалним начинима информисања, маркетинга и пропаганде.

Што се тиче набавке роба по повољнијим условима, иако ова потреба није високо на листи приоритета, сасвим сигурно није занемарена, јер је традиционално укорењено у нашем друштву, па и у члановима, да се снабдевају на овај начин. Код неких је то чак веома присутно. Стога и ову врсту услуга синдикат пружа својим члановима на начин да им уговара одређене погодности, тако да са чланском картицом, односно преко овереног списка чланова могу остварити право на одређени бонус и повлашћену куповину роба и услуга.

8. СПЕЦИФИЧНОСТИ НСПРВ

Иако за неупућеног и слабо упућеног сви синдикати личе један на других, ипак се наш Синдикат успео издвојити из тог стереотипа, па је и међу синдикатима познат по својим посебностима од којих је по некима јединствен, а по већини у мањини.

НСПРВ је једини синдикат који има активан Синдикални солидарни фонд (ССФ) из кога бескаматно кредитира позајмице чланова ССФ, а истовремено та средства представљају штедњу у сачуваној вредности која се исплаћује члану ССФ у случају одласка у пензију као синдикална отпремнина или у случајевима проглашења запосленог за технолошки вишак, док се у случају смрти корисника средства уплаћују наследницима, односно члановима породице у, за утврђену камату, увећаном износу.

Наш Синдикат је познат и по томе да бесплатно осигурава све своје чланове које покрива 24-часовним комбинованим осигурањем од повреда и последица повреда, као и за случај смрти. Након што смо пронашли озбиљног партнера у Wiener Stadtische osiguranju, после почетног неуспеха са ДДОР-ом, Синдикат је усталили ову услугу члановима и, шта више, омогућио да под истим условима, уколико то желе, могу осигурати и чланове својих породица. Добри односи са компанијом Wiener Stadtische Osiguranje довели су и до тога да се ова компанија појављује као повремено спонзор активности НСПРВ у периодичним годишњим акцијама које успешно организује Синдикат и које делују афирмативно и на чланство, као и на целокупну друштвену средину.

Специфичности Синдиката су и обележавање Светског дана борбе против дечијег рада, за шта је добио признање и од надлежних из Министарства унутрашњих послова – сектора који се бави трафикингом и оно што нам посебно значи - од ИЛО Србија. Нажалост, наше друштво и даље само спорадично приступа овом проболему, тако да се на нашим запаженим конференцијама и скуповима организованим поводом 12. јуна – Светског дана борбе против дечијег рада појављују људи којима је то посао – из МУП-а и ИЛО-а, а не и из других ресорних министарстава која итекако имају шта да кажу по питању дечијег рада. Иако се НСПРВ овим послом бави од 2005. па надаље, друштво касни за овим процесима, тако да је на зачељу и у региону. Оно што посебно забрињава је да сарадња са локалним самоуправама изостаје, иако смо им нудили сарадњу по овом питању, а они се јавно декларисали да су за искорењивање дечијег рада и враћање деце улице у школске клупе. Сасвим је извесно да ће се овим послом Синдикат и даље бавити, и не само кроз организовање тематских конференција или као што је и до сада, организовањем ликовних и литерарних конкурса ученика школа, у којима не само да покушава и ученике, ученичке парламенте и друге њихове организације упознати са проблемом, већ их и укључити у конкретне акције за решавање

проблема. Забрињавајуће је и то што изостаје аналитика и статистика, тако да је у овом тренутку готово ни нема.

НСПРВ је једина организација између бројних синдикалних организација која редовно обележава и Светски дан наставника – 05. октобар и, иако је регионална организација, у неколико наврата је овај датум обележила на највишем – националном нивоу, уз учешће и министра просвете. Нажалост, ни наше колеге из СрпС-а не препознају довољно значај овог датума, као ни активности везане уз њега, па наш покушај да их заинтересујемо да партнерски учествују са нама у обележавању Светског дана наставника свео се само на учешће као гостију на конференцијама и дистрибуцију пропагандног материјала – саопштења, лифлета и плаката уз овај дан. Чак и локалне самоуправе делом зазиру од 05. октобра, вероватно некритички га повезујући за српску недовршену револуцију која се десила такође овога дана. НСПРВ поводом овог дана у правилу увек организује ликовне и литерарне конкурсе за ученике основних и средњих школа са територије АПВ и у правилу сам обезбеђује чак и награде за најбоље на конкурсима и сам сноси највећи део трошкова организације ових, не баш јефтиних, скупова. Иако ове активности прати одређени број медија, они још увек не налазе место у најважнијим дневним и периодичним листовима, потпуно неоправдано, тако да понекад за већи део јавности прођу и незапажено. Од оних који редовно пишу о овим, али и другим синдикалним активностима, морамо поменути сајт РТВ Војводине, новосадски Дневник, Сомборске новине, Просветни преглед, агенције Тањуг и Бета и још понеки.

НСПРВ је апсолутно једина организација у Србији која је учесник свих досадашњих Глобалних недеља акције светских синдиката и владиних и невладиних организација укључених у Глобалну кампању за образовање, која се организује у правилу последње недеље у априлу месецу сваке године и која сваке године носи нову поруку у циљу да сва деца света стекну квалитетно и бесплатно Образовање за све. Ово је нарочито актуелно и код нас јер, иако постоји висок обухват деце основношколским образовањем, постоји и одустајање од школовања, а и након завршеног основног школовања један значајан проценат се не упише у средње школе. У времену када је за готово 40% делатности потребно имати неки вид универзитетског образовања, све ово је врло забрињавајуће. О овом, као и о другим актуелним проблемима НСПРВ редовно обавештава и стручну и другу јавност, указујући на проблем, али је нажалост често пута усамљени глас који пренесу појединачни медији, првенствено захваљујући квалитетним и провереним подацима и идејама које покушавамо пренети са глобалног на локални ниво. При томе се залажемо и за то да се за децу која раде, децу са одређеним врстама хендикепа, децу прогнаника и избеглица, децу укључену у проституцију и децу жртве трафикинга, као и друге маргинализоване групе, пронађе место у школским

клубама, а за њихове родитеље радно место како би деца била у природном окружењу, а средства за живот породице обезбеђивали одрасли.

Посебно смо поносни и на то што је наш Синдикат ревитализовао еснафску славу српских просветара – Сабор српских светитеља и учитеља и коју редовно слави сваке године на традиционалан начин. Овим поступком, након 17 година НСПРВ је показао да традиција, ово време и будућност нису у сукобу, већ су компатибилни када се њима приступи на цивилизацијски начин. И тако, НСПРВ са својим гостима међу којима има и припадника других конфесија и атеиста, сваке прве недеље уочи првог септембра по Јулијанском календару обележава свој дан – дан који су славили српски учитељи, чланови Краљевског удружења учитеља и која је, као и многе друге традиције, била неоправдано запостављена дуги низ година. Ову прилику, као и остале специфичности, али и редовне активности, Синдикат успешно експлоатише у медијима који редовно извештавају о овом догађају, иако је приметно да, не само оваква информација или информације везане за Глобалну недељу акције или Светски дан учитеља немају толики простор у медијима као што имају акције везане за протесте и штрајкове.

Посебно по чему се истиче НСПРВ је инсистирање на континуираном и перманентном синдикалном образовању и синдикалној едукацији чланства. У том циљу Центар за образовање и индустријске односе (истраживање и аналитику) НСЈС са службом за едукацију чланства и заједно са руководећим органима Синдиката организује основну и специјалистичку обуку за синдикалне активисте, руководство и чланове. Све ове обуке прати и штампање прикладног и теми примереног материјала.

У специфичности свакако би се могло сврстати и оно што би, уствари, требало бити уобичајно у начину организовања и деловања синдиката, али у Србији углавном није случај, а то је да НСПРВ има запослене, закупљује простор, поседује сопствену имовину попут канцеларијског намештаја, компјутерске опреме, ангажује сталну правну подршку и књиговодствено-рачуноводствене услуге, штампа и дистрибуира годишњи и периодични рекламни материјал и др, за разлику од појединих синдиката који функционишу по принципу „ташна-машна“ и имају само печат и Решење о упису у регистар.

9. ЗАКЉУЧАК

Независни синдикат просветних радника Војводине, организација која егзистира као правни субјективитет више од 27 година, још увек није сигуран у своју будућност, без обзира што се труди да буде високо професионалан и да на најбољи могући начин заступа интересе запослених, а првенствено свог чланства. Разлог за то је велика друштвена одиоза према оним синдикатима који нису истински заступали права радника, већ су били експоненти одређених политика и који нису

одговорили својој мисији, већ се трудили да се „завуку под скут“ неке политичке опције, уместо да се развијају као део невладиног сектора, утемељеног на принципима консалтинга и пружања добрих услуга за чланове и потенцијалне будуће чланове. У том смислу, НСПРВ је можда чак и једини синдикат који пружа услуге и нечлановима, иако ово понекад наилази на отпор наших чланова. Ипак преовладава мишљење да је ово улагање у синдикалну будућност, јер је свакако посао сваког, па и нашег Синдиката да стално регрутује нове чланове, тим пре што је понуда синдиката све већа, а степен и проценат запослених који су синдикално организовани све мањи. Због тога је неопходно да НСПРВ истраје на свом путу индивидуалности, нудећи својим члановима богат и широк спектар услуга и повластица, константно уводећи нове и иновативне активности у свој рад. Реноме и име које је на овим просторима НСПРВ изградио и задржао дуги низ година, омогућио је да му запослени у школама и даље указују поверење које ће, сасвим сигурно, бити оправдано.